

Skärgårdens Trafikantförening

Partierna om framtida skärgårdstrafiken Rapport från föreningens utfrågning av regionpolitiker

Om aftonen den 25 augusti hade Trafikantföreningen inbjudit regionrepresentanter för de politiska partierna till publik utfrågning om den framtida skärgårdstrafiken.

Medverkande regionpolitiker:

Jens Sjöström (S)

Gustav Hemming (C)

Karl Henriksson (KD)

Daniel Adborn (L)

Kristoffer Tamsons (M)

Msciwój Swigon (SD)

Även Miljöpartiet och Vänstern var också inbjudna men deltog inte.

Utfrågningen leddes av Lennart Rohdin, föreningens tidigare ordförande. Passande inramning för utfrågningen var Waxhomsbolagets m/s Sandhamn, för dagen förtöjd vid Strömkajen.

Hur ska skärgårdstrafiken bidra till fler bofasta unga och barnfamiljer i skärgården?

Inledningsvis berördes denna nyckelfråga för en fortsatt levande skärgård. Alla instämde i vikten av detta, i övrigt var beskeden mest allmänt välvilliga. Alla var dock överens om att pålitlighet och förutsägbarhet i trafiken är nödvändiga. Utflyttare måste kunna lita på långsiktigheten när det gäller både trafiken och annan service betonade Jens Sjöström (S). Det nämndes också att det är önskvärt med en basturlista med oförändrade turer under året, att kompletteras under högsäsong, något som Trafikantföreningen och SIKO stridit för sedan länge. Gustav Hemming (C) pekade på att basturlistan kan vara svår att hålla när det är is. Han önskade tätare trafik till kärnöar och betonade behovet av samverkan med kommuner. Han kan tänka sig att prioritera sjötrafik i kommuner som aktivt arbetar för skärgårdens och kärnöarnas utveckling, passiva kommuner får stå tillbaka. Karl Henriksson (KD) föreslog att ö-kort borde omfatta även arbetande på öarna, inte bara fastboende.

Hur ska skärgårdstrafiken från Strömkajen utformas under olika säsonger?

Alla partierna konstaterade med varierande eftertryck att trafiken från Strömkajen ska finnas kvar, ett lugnande besked efter turbulensen i Sjötrafikutredningens första skede. Kristoffer Tamsons (M) slog fast att det skulle ha varit ett gigantiskt misstag att stänga trafiken från Strömkajen, en mer än 100-årig tradition viktig för Stockholms identitet som sjöstad. Därutöver gavs mer oklara signaler om långlinjernas omfattning, att detta inte enbart rör sig om turisttrafik. Jens Sjöström (S) förordade förlängd säsong och Kristoffer Tamsons (M) föreslog satsning på fler säsonger, vilka väl får förstås med att långlinjer ska bedrivas även då. Daniel Adborn (L) önskade att Strömkajen utvecklas och Jens Sjöström (S) att terminalen hålls öppen för biljettköp och som väderskydd. Msciwój Swigon (SD) uttryckte oro för att trafiken från Strömkajen skulle minskas.

Hur ska trafikantnyttan förbättras i skärgårdstrafiken?

Flera framhöll att Hela resan-perspektivet måste styra planeringen. Så få byten som möjligt sade Jens Sjöström (S). Korta anslutningstider är självklart, landresan ska ses som båtresans förlängning, framhöll Gustav Hemming (C). Kristoffer Tamsons (M) förklarade att båtarnas turlistor samordnas med bussarnas, som i sin tur samordnas med pendeltågens. Sommarens trassel med trafikverkets bristande framförhållning för tågtrafiken visar på svårigheten med den framförhållning som alla önskar. Han demonstrerade också med sin mobil regionens nya linjekarta för samlad trafikantinformation.

Hur kan det offentliga ta gemensamt ansvar för trygga och väl utrustade replipunkter?

Jens Sjöström (S) pekade på den linjekarta över sjötrafiken som Trafikantföreningen tryckt upp som ett bra sätt att få överblick över sjötrafiken. Flera uttryckte ambition att förbättra replipunkterna och konstaterade stolt att regionen nyligen klubbat en plan för detta. Återstår att se om den leder till resultat. Ofta är flera parter berörda rörande replipunkterna, men delat ansvar innebär ingens ansvar konstaterade Kristoffer Tamsons (M). Kommunerna har ofta en nyckelroll. Jens Sjöström (S) påpekade att få replipunkter lever upp till den standard som anges i RUFSS* (regionala utvecklingsplanen). Regionen bör ta ansvar för replipunkternas funktionalitet framhöll Jens Sjöström (S). Gustav Hemming (C) kunde tänka sig att inleda ett pilotprojekt med intresserad kommun för att utveckla ett effektivt arbetssätt för hantering av replipunkter. Det får sedan gälla för replipunkter i alla kommuner. Han konstaterade också att det framgent kommer att krävas stora summor för att hålla alla skärgårdens trafikbryggor i stånd. Många ägs av samfälligheter med begränsade resurser.

Hur ska skärgårdstrafiken minska sin belastning på klimat och vattenmiljö?

Eldrift för skärgårdsbåtarna förordades av alla, åtminstone för korta linjer. Kristoffer Tamsons (M) framhöll att länets kollektivtrafik på land sedan 2017 till 100 procent drivs med förnybara bränslen. Sjöfarten är som bransch mer konservativ, förändringen går långsammare, men pekade på ett intressant utvecklingsprojekt som pågår i samverkan mellan Strömman och Volvo. En förklaring är att sjöfarten har långa tidsperspektiv – fartyg har lång livslängd. Man bör därför ägna mer intresse åt konvertering av äldre tonnage. Karl Henriksson (KD) framhöll att det äldre tonnaget ibland har dålig fysisk tillgänglighet, något som är enklare att tillgodose med nytt tonnage. Jens Sjöström (S) framhöll att det är angeläget att hantera problemet att regionens utmönstrade fartyg ofta återkommer i upphandlingar av andra rederier, men utan förbättrade miljöprestanda. Gustav Hemming (C) konstaterade att miljökrav behöver ställas på upphandlat tonnage. Han lyfte fram Candela-projektet som snart kommer att producera snabba, mindre eldrivna fartyg med liten energiåtgång. Dock innebär de även utmaningar eftersom de inte klarar is och påverkan på marina miljön är oklar.

Hur ska en hållbar skärgårdstrafik upphandlas? Och i vilken utsträckning ska tonnaget ägas av regionen?

Alla tyckte eniga att de stora fartygen i skärgårdstrafiken även fortsättningsvis ska ägas av regionen. Kristoffer Tamsons (M) hoppades på en blocköverskridande uppgörelse om förnyelse av tonnaget i likhet med förra gången. Driften ska upphandlas. Karl Henriksson (KD) efterlyste en långsiktig plan för regionens ägande av fartyg. Jens Sjöström (S) förordade att åtminstone delar av trafiken i mellanskärgården borde drivas i egen regi, viktigt inte minst för att regionen behöver den praktiska kunskapen för att upprätthålla sin kompetens som beställare i samband med upphandlingar. Kristoffer Tamsons (M) betonade att regionen har varit och kommer fortsatt vara beroende av ett samarbete med privata rederier. Regionens äger endast 25 av de cirka 70 fartyg som ingår i skärgårdstrafiken. Han uttryckte också ambitionen att regionen/SL bör äga tonnaget för pendelbåtstrafiken. Regionens äger för närvarande inget tonnage i den trafiken. Jens Sjöström (S) såg faror med en alltför stor och dominerande aktör i skärgårdstrafiken. Gustav Hemming (C) framhöll med anledning av kritik att trafik och trafikledning upphandlats av samma aktör att man noga kommer att utvärdera om detta inneburit problem inför kommande upphandling. Jens Sjöström (S) såg det som naturligt att regionen inte avhänder sig ansvaret för trafikledningen utan driver den i egen regi. Msciwój Swidon (SD) förordade att man borde vara mer lyhörd för små rederiers synpunkter för förbättring av trafiken.

Hur ska pendelbåtstrafiken se ut i framtiden?

Pendelbåtstrafiken bör utvecklas ansåg alla. Jens Sjöström (S) konstaterade att pendelbåtstrafik ska utvecklas där den ger genare förbindelser, är snabbare och avlastar landtrafiken. Den stärker Stockholms karaktär som sjöstad framhöll Gustav Hemming (C), men utformningen av linje 83 hade varit oredlig vilket lett till problem. Skärgårdstrafiken har återfått utskänkningstillstånd, det borde på sikt tilldelas även pendelbåtstrafiken ansåg Kristoffer Tamsons (M).

Karl Henriksson (KD), som var en av dem som, trots motstånd från tjänstemännen, drev igenom Stockholms pendelbåtssatsning framhöll att den är ett sätt att avlasta kollektivtrafiken på land. Särskilt på sträckor där den är snabbare, såsom sträckan Stockholm-Vaxholm. Gärna fler pendelbåtlinjer sade Gustav Hemming (C), men pendelbåtstrafiken får aldrig prioriteras på bekostnad av skärgårdstrafiken.

Kvällens tvåtimmarspass avslutades med frågor från publiken och varsin gåva till deltagarna i politikerpanelen, en bricka med motiv av Roland Svensson, innan alla skingrades i den ljumma augustikvällen.

*Hänvisningar:

RUFS: Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen

Länk till RUFS 2050 (kortversionen):

<http://rufs.se/publikationer/2018/Rufs2050Kortversion/>

Replipunktslyftet: Länsstyrelsens projekt Replipunkter i skärgården

<https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/natur-och-landsbygd/stod-for-landsbygdsutveckling/projektet-replipunkter-i-skargarden.html>